

Cronica Ardealului

Redacția și Administrația:
ARAD, Str. Românului No. 6.
Telefon 156.

ORGAN POLITIC ȘI DE INFORMAȚIUNI
Apare Joia și Duminică

ABONAMENTE:
Un an, lei 400.— șase luni, lei 250.— trei luni
lei 150.— Pentru autorități și întreprinderi par-
ticulare 1000 lei anual, — șase luni, lei 600.—

3 LEI
3 Exemplar

Din cronica politice interne

— Fuziunea național-țărănistă. — Congresul unghuresc

Arad, 13 Octombrie

În peripeziile ei frământări de opt ani de zile viața noastră politică internă a intrat Duminică într-o nouă fază, îndelung dospită fuziune național-țărănistă, care a epuizat toate comparațiile mitologice („pânza Penelopei”, „pietrușul lui Sisif”), precum și cele din anecdota noastră populară („antereul lui Arvinte”, „vulpea bearcă” etc. etc.) — s'a făcut totuș spre viul interes al opiniei publice românești.

Partidul național aduce ca contribuție contingentul său original, gruparea strâns legată de personalitatea dlui Iuliu Maniu, după ce tachiștii, iorghisții și argetoianștii, plus alte câteva defecțiuni singulare s'au desfășurat din vreme dintr'o legătură nefirească în care intraseră, — țărăniștii însă, dau la rândul lor o organizație aproape integrală.

Programul ce și-a dat partidul rezultat din fuziune și denumit „partid național-țărănist”, e cât se poate de parcimonios, deși îmbrăcat în toga policromă a demagogimelor celor mai curente, cum de pildă: reducerea armatei și a serviciului militar la un an, reformarea completă a Băncii Naționale, suprimarea taxelor de export și urcarea salariilor, punerea în aplicare a punctelor de la Alba-Iulia, libertate desăvârșită și necontrolată pentru capitalurile din afară, libertate deplină pentru organizarea sindicatelor muncitorești socialiste și comuniste și reluarea raporturilor cu sovietele rusești pentru a se obține recunoașterea Basarabiei.

Trebuie să facem conștiinței noastre patriotice largi concesii de apreciere în fața acestui program al naivității și lipsei de prevedere politică. Totuș nu vom fi grăbiți în judecata noastră, ci — vorba dlui Goldiș — vom aștepta ca noua formațiune politică să-și dea probele de vitalitate. Dacă

cele două forțe pretins democratice vor putea să dea o unitate de partid indisolubilă și să facă dovada capacității productive; dacă partidul național-țărănist va fi dat examenul valorii sale politice intrinsece, precum și pe cel al simpatiei populare, — se va vedea abia peste câțiva ani. Deocamdată isonul fuziunii e ținut de neconținute disolidarizări, unele de-o mare rezonanță chiar, cum e cazul disolidarizării mare-lui județ Bihor etc.

Va să zică, dela faptul fuziunii și până la dovada, că noua formațiune de partid va putea să dea Regelui și țării un nou instrument de guvernământ, aducând și o generală ameliorare în evoluția statului român, e o distanță de timp considerabilă și ea trebuie făcută cu pași măsurați și echilibrați.

Dar capetele serioase, pot oare să spere acest lucru dela partidul dlui Maniu și Mihalache, când acești bărbai politici vor să deslege o problemă de importanță celei a minorităților fixându-și concepția în nebulosa „punctelor dela Alba-Iulia”?

În publicațiile cotidiene s'au putut citi amănuntele congresului partidului maghiar dele Gheorghieni. Concluziunile noastre maghiari au reușit, — recunoaștem, că datorită unor supreme străfări, — să ne dea aparența unității lor politice pentru moment. Adevărat că, judecând elementele din care se compune conducerea nouă a partidului, ea este un mic olimp al zeităților maghiare trecute. Prevalează hotărâtor aristocrații, mai mult sau mai puțin scăpătați. Elementele democratice, în special negustorii și industriașii par aproape abandonăți. Tot lașă la o parte au fost și reprezentanții țărănimei. Consecințele, suntem siguri, nu vor întârzia.

Dacă nu era imperativul momentului, care le cerea o minimală probă de solidaritate, — se produceau cu totul alte fenomene. Patimile sufocate, vor izbucni încurând, pe măsură ce gentrimea se va fi arătat incapabilă de a se adapta realităților politice și istorice.

Reținem, ca pe cel mai important, momentul încercărilor de a se îngloba partidului maghiar toată evreimea din Ardeal. Deputatul evreu maghiar Sandor Weiss, a făcut declarații patetice despre unitatea evreo-maghiară. Totuș, — ceva mai prudent și mai serios, — publicistul Arpad Paal, a cerut elaborarea unui *cadastru național* al evreilor. Chestiunea comportă prea multă importanță și rămâne mereu la ordinea zilei, așa că ne vom ocupa mai cu dinadinsul de ea.

Mai amintim, că imundul căpău al irendentei maghiare, Bela Szele dela Brașov a fost serbătorit de congres și că d. Bela Barabas a rostit asupra sorții maghiare ieremiade de o amploare și sinceritate atât de neobișnuite, (ca să zicem așa) încât chiar zărele minoritare ezită a le reproduce.

Oricine își poate da seama de ce fel a fost nota adevărat intimă la Gheorghieni și că această notă cu greu se poate acorda în simfonia speranțelor de mai bine pentru această țară.

Cronicar

Amânarea deschiderei Parlamentului

Deschiderea Parlamentului, care urma să aibă loc la 15 Oct., a fost amânată pentru ziua de 14 Noemvrie. Parlamentarii județului nostru au fost încunoscințați pe cale telegrafică.

Săptămâna „Crucea Roșie” la Arad

Programul:

Am anunțat la timp pe cetitorii noștri că în acest an soc. „Crucea Roșie” își va serba 50 de ani de existență. — În acest scop se vor aranja mari serbări în tot cuprinsul țării, cadrul lor fiind fixat între Duminică 17 și Duminică 24 Octombrie. În Arad cele două conducătoare ale filialei sunt neobositele dne M. Botis, în calitate de președintă și baron Hortenzia Popp, vicepreședintă. Programul serbarilor „Crucei Roșii” — pentru Arad — va fi următorul:

DUMINICA 17 Oct. se vor rosti predici în toate bisericile din localitate, fără nici o deosebire de confesiune.

LUNI 18 Oct.: urmează a se aduna cotizații din casă în casă precum și câștigare de noi membri.

MARTI 19 Oct.: Chetă pe toate stradele.

MERCURI și JOI 20 și 21 Oct.: Spectacole la cinematograful.

VINERI 22 Oct.: la orele 18 di profesor Al. Constantinescu va rōsti o conferință ocazională în sala Palatului Cultural. (Biletele la casă).

SAMBATA 23 Oct.: acelaș program ca'n ziua de Luni 18 Oct.

DUMINICA 24 Oct.: Un mare festival artistic în sala Palatului Cultural, al cărui început va fi la orele 18. Programul acestui festival va fi următorul:

1. Muzica militară a reg. 93 inf.
2. Cântece executate de corul „Armonia” dirijat de maestrul Atanasie Lipovan.

3. Canto voce dna * * * acompaniament la pian de dna H. Luca.

4. Di Lt. Bălcești va recita poezii.

5. Dansuri clasice, executate de dna Ghysa Eghi, cu elevele dsale.

6. Canto, voce dl dr Olariu.

7. Solo pian, dna H. Luca.

8. Coruri, soc. corală „Armonia”
9. Muzica militară.

Biletele de intrare la acest festival se găsesc de vânzare la librăria Diecezană și în ziua de 24 Oct. la Cassă. (Prețul 40, 30, 20 și 10 lei.)

Avem credința că toți românii cari cunosc marele scop al soc. „Crucea Roșie” nu-și vor precupeți obolul și'l vor da cu toată înțina.

—Rep—

Suverana noastră despre propaganda antiromânească

Arad, 12. Oct.

Călătoria în America a Reginei Maria a României înseamnă un mare câștig pentru cauza românească.

Suverana noastră va avea nenumărate prilejuri să vorbească intelectualilor și presei americane despre România așa cum este ea aievea și despre poporul românesc pe care presa americană l'a înfățișat ades în culori negre dupăcum negri la intenții îi erau informatorii.

Abia a trecut granița și glasul Reginei noastre se ridică autoritar întru apărarea cauzei românești.

În popasul ce l'a făcut la Paris, Regina și-a adus mereu aminte de una din țințele de căpetenie ale călătoriei în America „șgărăie-cerurilor.”

Intr'un interview acordat dlui Robert de Flers, membru al Academiei franceze și director literar al ziarului „Figaro”, Regina Maria a României a protestat contra numeroaselor știri false lansate decurând în privința României.

„România — a declarat Regina Maria, a progresat considerabil în ultimii doi ani, — și a adăugat: „Imprejurările favorabile ne fac numai prieteni. Știm că zvonurile tendențioase nu provin din Franța unde întâmpinăm numai simpatie și amicitie.”

„Voiu încerca să pun la punct în America toate chestiunile relative la România. În călătoria mea, nu voiu uita Franța, marea și scumpa noastră Franță, mereu prezentă în sufletul nostru, speranța noastră. Aș dori să dovedesc aceluia care vor voi să asculte, că bătrâna Europă nu este atât de isovită cum o arată unii și că ea păstrează încă destulă inteligență strălucitoare, destulă voință și ideal pentru a-și urma destinul mondial.”

D. Robert de Flers, publicând declarațiunile Suveranei, adăugă:

„Bătrâna Europă n'ar fi putut niciodată găsi pentru a-i pleda cauza, un bun simț mai clar

și o grație mai convingătoare. N'ar fi putut găsi niciodată un mesager mai înzestrat să apropie, pentru a o servi, trandafirul de ramura de măslin.”

Alături de cei câțiva români a căror faimă a trecut demult peste granițele țării noastre, cauza românească câștigă actualmente în Regina Maria un splendid ambasador cum nu i-a prea fost sortit să aibă până în zilele noastre.

Insemnări de-o zi

Cu barca în juru lumii

Arad, 13 Oct.

Războiul popoarelor a propagat printre oamenii vremii, o forță elementară, gustul riscului și al recordului — Ocenurile și văzduhurile fac acconțent cunoscință cu desfășurările largi de dărz energie umană.

Canalul Măneicii a fost trecut în înțot de-o femeie. Aviația a bătut recorduri sublime. Nansen, Nobile, Pinedo sunt câștigători din numele mai strălucite ale eroilor văzduhului. Francezul Alain Ferbault, face actualmente, într'o mică barcă, singur, ocolul pământului. — Un ofițer canadien, Schmith, e pe aceleaș drumi mănând de răvna aspră de a-și pune la grele încercări, tenacitatea.

Cu fiecare zi care trece, zărele ne aduc noi și noi știri despre isprăvi de acest fel.

Dumineca trecută, a sosit în portul Constanța o barcă o pânze condusă de doi nemți, originari din Lipsca: Ernest Conrad Paumen, plecați la drum în ziua de 20 Aprilie 1926, pentru a face cu barca ocolul lumii.

Până acum acești îndrăzneși au trecut prin porturile: Hamburg, Amsterdam, Ostanda, apoi prin porturile de pe coastele Franței, Spaniei, Portugaliei, Italiei, Greciei, Turciei, Bulgariei și României.

Din Constanța, turșii se vor îndrepta spre Constantinopol, Alexandria, Beirut etc. etc. până în ziua de 20 Aprilie 1930 când urmează să fie la Lipsca.

Premiul ce urmează să li se ofere este de 75.000 mărci aur.

Va fi desigur o frumoasă răsplătire a tenacității acestor doi bravi. — Și va mai fi și un nobil imbold pentru generațiile care se ridică pretutindeni, într'o atmosferă străbătută de cultul energiei triumfătoare.

Pilde de energie herculeană, pilde de supraomenească tenacitate și de curaj sfidător de riscuri, pe cari le-am dorii prețuite și exaltate și în țara noastră, unde prea des a triumfat cinismul care nu e românesc și la situația, cari n'a fost niciodată printre defectele neamului nostru.

ȚIGANI

Asupra obârșiei țiganilor și asupra drumului pe care au mers spre Europa, mai toți scriitorii au rămas la aceeaș părere: că sunt de neam din India și că plecând de acolo au trecut prin Persia, Armenia; de aci peste Hellespont în Grecia, de unde s'au răspândit în toată Europa. Pentru așezarea acestui drum avem a mulțumi mai mult filologilor, cari au băgat de seamă în limba țigănească vorbe persane, armenesti și multe grecești din veacul al XIV-lea, ceace dovedește că țiganii în drumul lor spre Europa au avut popasuri în aceste țări, popasuri cam mărișoare, în care vreme au imprumutat aceste cuvinte. Observarea unor astfel de cuvinte în limba lor idică e făcută și de Cantemir în „Descrierea Moldovei”. Vorbec o limbă, spune el, care este comună tuturor țiganilor de prin toate districtele: o amestecătură de cuvinte curat grecești și persicești.”

Cauza plecării lor din India a fost pusă de mulți în legătură cu năvălirile mongolilor: că i-a scornit Gingiscan din țara lor, că au venit de frica Mongolilor în secolul al XII-lea, alții spun că ar fi fost goniji de arabi în veacul

al VII-lea sau al IX-lea și că ar fi fost aduși de către bizanțini, robi în Siria, de unde trecând în Grecia s'au răspândit în toată Europa.

Alții cred că țiganii și-au părăsit țara din pricina dracinelor stipulări ale legii lui Manu prin care se degrada omul mai jos decât dobitocul, care (lege) sili pe această clasă atât de nefericită de oameni ca să-și iee lumea 'n cap, spre ai fugi de soarta-i neagră și crudă, ducând însă cu sine în toate țările conștiința despre înfierarea lor ca lepădătura societății omenești, exprimată și prin numirea de rom, adică oameni aparținători clasei cele mai joase de oameni. Rom e numele pe care și'l dau ei unul altuia și însemnează țrgan, iar romni e femininul. În Hindi acest nume se da oamenilor din cea mai de jos clasă.

Dacă una din acestea ar fi sau nu adevărată pricină a plecării lor din India, nu putem fi întemeiați; ceace se poate spune e că au plecat de-acolo, au trecut prin Persia, Armenia Grecia și în 1322 documentele timpului arată în insula Creta, în 1332 în Cipru și în 1348 în găsım în Sărbia ca fierari într'un hrșov al

lui Ștefan Dușan, îndatorați „ca să dea (mănăstirii Archangelilor) pe tot anul câte patruzeci pot-coave de cai”.

În aceeași vreme sau curând dupe aceasta trebuie să fi trecut Dunărea la noi, căci în 1287 lunie 27 Mircea confirmă mănăstirei Vodiței: „cele date de către sãn răposatul unchiu al domniei mele Vladislav Voevod” și între acele date de răposatul Vladislav figurează și „40 familii de țigani”, deci întărește mănăstirii dreptul asupra unor țigani dăruiți de Vladislav care domnește între 1364-1374.

Că au venit mai înainte de această dată, iarăș trebuie să o admitem căci documentul în care apar pentru întâia oară țiganii nu arată data trecerii lor spre noi: ei trebuie să fi rătăcit câtăva vreme fără stăpân, până au căzut în robie. După cum vedem pentru întâia oară când apar țiganii în documentele noastre, apar ca robi.

Cauza robiei lor nu se poate lămurii, nu se găsește nici un document, nici o lege care să ne spună aceasta, doar târziu se pomenește că robia s'a urmat din vechime în „principatul acesta” sau că e „după strămoșescul obicei”.

Asupra căderii lor în robie sunt câteva păreri, dar și ele împărțite. Așa unii spun că au fost robiți penru a-i lega de pământ,

pentru a-și face locuințe statornice, pentru a nu mai umbra fără căpătâi de colo până colo. Alții spun că au venit ca robi ai altor popoare și ne-au fost vânduți nouă tot ca robi. O altă părere spune că: această cauză „este de căutat în consecința lor de sine că sunt niște ființe inferioare chiar animalelor și că ei înșiși'au supus de bună voie sclaviei”. Oricum, pe vremea aceia robia era și cred că nu prinde pe nimeni mirarea că țiganii, oamenirătăcitori fără niciun căpătâi, care pentru a-și duce zilele de azi pe mâine, făceau numai rele pe unde treceau, au fost robiți.

În Moldova apar țiganii întâia oară la 1428 într'un document și lui Alexandru cel Bun: „Cu mila lui Dumnezeu. Ion Alexandru Voda, stăpânind toată țara Moldo-română am acordai mănăstirii Adormirii de la Bistrița 31 familii de țigani. Intre numele acestor țigani gasim: Cernat, Coman, Maria Mircea și Vlad. „Numirile scrise de Mircea și Vlad, spune Xenopol, ne arată că țigani veneașe aicea din țara Muntenească.”

Mai toți cari au trecut Eunărea au căzut robi domnești. Domni îi dăruiesc pe la Mănăstirii și avem țiganii mănăstirești, iar cu timpul Domni dăruiesc robi și boerilor în schimbul serviciilor aduse, de unde avem robi boerești. Mai

târziu însă robii se puteau cumpăra și de boeri, de negustori, de oricine putea să cumpere.

După cum ne arată un document, nu toți țiganii căzuseră în robie. Așa vedem pe un țigan de moșie și de strămoșie, direct un cal și direct un 600 de bani, și mi-am făcut dat hier 20 de oacă drept 200 de bani de mi am făcut ciocane și mi-au dat o păreche de foi drept un galbăn și-am luat și eu Dumitru țiganu ungi 3 de m'am plătit de un Turc ce mi-a căzut asupra” S'a robit deci singur. Un alt document „întărește țiganului Nicola o treime din o cincime din satul Bolotești, cu loc de moară pe apa Putnei”. Acesta nu numai că era liber, dar el „care este însuș proprietatea altora” araproprietatea.

Despre viața ce o duceau țiganii ca robi să lăsam pe Sion să ne povestească puțin: „Boerul dispunea de robul său cu o putere nemărginită: putea să-l supună la orice muncă și la orice pedeapsă; să-l bată, să-l închidă să-l pună coarne sau în lanțuri, să-l tortureze, să-l mutileze chiar; să-i ia orice va avea, chiar soția și copilul să-l vândă, să-i dăruiască, să-l trimită chiar la ocnă; dar numai dreptul să-l spânzure sau să-l impuște nu avea.

Erau dator însă să îngrijească de existența lui; trebuia să-i dea lo-

cuință, haine, mâncare, căci fără acestea i-ar fi expus viața la pericol, lucru care trebuia să se îngrijească, căci oricum pierderea unui rob era simțitoare, fiindcă el prezenta o avere reală.

Puterea boerului adesea se calcula după numărul țiganilor ce avea: cu cât avea robi mai mulți cu atât se considera mai bogat și mai puternic; cu cât avea brațe mai multe cu atât avea lanuri mai mari de bucate, pluguri mai multe, gospodărie mai bogată și curte mai îmbelșugată. Din țigani se recrutau argați vacari, herghelgi, bivolarii, porcarii, salahorii prășitori sau secerători, — apoi lucrători, pitari sau franzelari, sofragii, vizitii, surugii, grădinari, croitorii, cizmari, ferari, lăutari. Din țigance, apoi, cocoanele își formau servitoare, cusătorese, spălătorese, găinărese, și altele. Lautarii prin excepțiune și pentru considerațiunea talentului lor muzical, se bucurau în genere de oarecari scuturi: plăteau o taxă anuală către stăpâni și traiau câștigându-și pâinea, tocmiți să cânte la cărciume, la nunți, la hore și la diverse veselii. Totuș când veneau boerii, la moșie, lăutarii erau datori să fie nelipsiți la curte; căci dacă boerii erau chelfii, trebuia să veselească casa cu cântecile lor; cocoana dacă era tânăra, trebuia

Haine (blouse) croșetate, veste, Poulle-uri, ciorapi, mănuși, șaluri elegante de mătase, tricouri (indispensabile) se capătă pe lângă prețuri convenabile la SZANTÓ Arad, Str. Eminescu 6.

In atențiunea cumpărătorilor de mobile!

Atrag atențiunea on. cumpărătorilor de mobile, ca înainte de a face cumpărarea să cerceteze fabrica de mobile alui

LIPÓT BRUCKNER, ARAD str. Elena Ghiba Biria Nr. 16 unde poate cumpăra mobile de toate genurile, fabricație proprie, bine executate, pe lângă cele mai convenabile prețuri. Pe toate liniile C. F. R. 45% reduceri de transport. — Singurul proprietar al firmei! **ADOLF VAJNA, 248**

Becuriuzate! le schimbă cu o suprataxare cu becuri de fabrică garantate. Lipeste sticle și porcelane sparte. Primesc spre executare, cu prețuri ieftine, încadrarea de icoane și geamuri. **Schwarz, sticlă, Arad,** lângă biserica evreiască. 242

Mobile moderne pentru dormitoare și suiragerie se pot capăta, atât la comandă cât și gata pe lângă cele mai convenabile prețuri în atelierul de mobile alui

ILIE NEGRU din Arad, Bul. Regele Ferdinand 28. Executăm și lucrări de construcții după orice planuri cu prețuri convenabile. 255

Koks de Silezia' carbuni de salon

Carbuni de lemne Retort în saci și la pachet pentru scopuri industriale și casnice, transportați la locuință se poate capăta în orice cantitate la **Ede Altmann** comerciant de sare și carbuni **Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 44. Telefon 461.**

Ciorapi pentru dame

dela Lei 30—145! Ciorapi de mătase Lei 145.— Ciorapi pentru bărbați și copii! Mănuși dela 45 lei în sus! Mănuși de piele dela 250 lei în sus! Pantalonii reform dela 68 lei în sus! Svitere, veste croșetate pentru domni și doamne! Tricouri ieftine! Danțele, panglici, aje, nasturi și alte mărunțuri etc. etc. Cel mai ieftin izvor de procurare! **A. BOGYO Arad, Str. Eminescu 13. 263**

Mare economie de lemne la patantatele **Sobe „ZSIGUCZE”**

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc utilitatea și economia de 50% a lemnelor de foc a sobelor — cari se pot vedea în depozitului de lacătușene, biciclete și mașini de cusut a magazinului **Sigismund Hammer Arad, Bul. Regele Ferdinand 27. 241**

Au sosit! Specialitățile de stofă de toamnă.

iarnă a firmei cu renume mondial **A. & Gagniere Co. Ltd. din Londra** **I. Schütz, Arad, str. Eminescu 28—30. 254**

DIRECȚIUNEA UZINELOR de GAZ

a orașului Arad.

Se afla în situația plăcută, ca să servească On. public cu gaz de calorice înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scâlca. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:

Arad, Str. Mucliu Scevoia 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor

din str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privește comenzile etc.

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale

al dnei **Cristina Săbău**

Strada Gojdu Nr. 17, ARAD

Confectionează: cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lingerie etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. Imprimațiuni de modele pe pânză.

S'a deschis biblioteca românească

unde se pot împrumuta pe lângă condiții favorabile de abonament toate cărțile mai bune. **Biroul de mare Lóbbi, Arad, Strada Romanului No. 2.**

Aviz d-lor medici

Am onoare a Vă aduce la cunoștință că în atelierul meu se pot comanda toțfel de instalații medicale, mese de examinare, dulape pentru instrumente, port-irigatoare etc. cu prețurile cele mai reduse. Concurență cu străinătatea.

Jiga Keretiu, atelier mecanic 260 Arad, Str. Turnului No. 3.

Szántó și Komlós

Prețcurentul de Iarnă

Costum p. bărbați dela... 1750 L în sus
Costum p. băieți de a... 1250 L în sus
Costum p. băieți cu pant. scurti de a... 1050 L în sus
Balton p. bărb. negru dela... 2200 L în sus
Balton p. bărb. cu blană... 2600 L în sus
Balton p. bărb. ulst. și raglan dela... 1850 L în sus
Balton p. băieți ulst. și raglan dela... 1350 L în sus
Balton p. băieți dela... 850 L în sus
Baltoane de piele dela... 4200 L în sus
Impermiabile (gumă) dela... 950 L în sus
Impermiabile p. dame dela... 1150 L în sus
Mare asortiment de stofe din țână din străinătate. Uniforme pentru școlari după măsură. Arad, Piața Avram Iancu în palatul Teatrului. 207

Conferință județiană

— Dl. prefect Boneu se îngrijește de șoselele județiene. — Reparări de șoale și biserici. — Grănicerii vor avea pichete —

Arad, 13 Oct.

Dl. Vasile Boneu, prefectul județului nostru, a chemat în ziua de 11 Oct. pe toți dñii pretori din județ la o conferință, care a avut loc în sala mare a prefecturei.

S'a discutat și rezolvat definitiv, cu ocazia acestei conferințe, diferite chestiuni de ordin administrativ, în vederea îmbunătățirii telului de colaborare între autorități. S'a hotărât deasemenea tratarea chestiunilor pendente de fiecare autoritate, înălțurându-se pe viitor pelerinajul populației din județ la reședința prefecturii, cunoscându-se de cei interesați că dñii pretori au toată latitudinea de a rezolva chestiuni, pentru cari această populație intervine direct la șeful județului. S'a luat act de fiecare cerere a diferitelor comune, în ceiace privește construcția sau repararea școalelor și bisericilor, în conformitate cu bugetul anului viitor. Totodată membrii conferinței au căzut de perfect acord, asupra măsurilor cari trebuiesc luate pentru completarea listelor electorale, lucrare pregătitoare eventualilor alegeri generale, de comună și alegerile camerelor agricole.

Repararea șoselelor județiene

Cu ocazia aceleiași consfătuiri, s'a hotărât repararea, cât mai urgent, a tuturor șoselelor din județ, pietrișul necesar fiind și comandat. În acest scop dl. Vasile Boneu, prefectul județului a studiat mai de-aproape repararea șoselei Căpruța—Gurahonț, una dintre cele mai importante căi de comunicații din județul nostru. Această șosea are o însemnătate nu numai economică, dar și strategică. Ea traversează — plecând din Căpruța — comunele: Lupești, Slatina, Mădrigești, Șoimoș, Buceava, Zeldiș, Satul-Rău, Secaș și Honțior. A devenit impracticabilă în urma rușerii celor șapte poduri construite pe ea, pentru repararea cărora s'au luat urgente măsuri cu atât mai mult cu cât firma forestieră „Patria” fiind interesată pentru a-și putea transporta comenzile a oferit județului tot materialul lemnos în mod gratuit.

Repararea acestei căi de comunicație nu va fi costisitoare

Grănicerii vor avea pichete

Se cunoaște inconvenientul atât al trupelor de frontieră cât și a populației satelor, din preajma frontierei, inconvenient care dăinuiește din cauza lipurilor de pichete în tot lungul frontierei județului nostru. Pentru încetarea acestei stări de fapte, dăunătoare în primul rând populației, dl. prefect al județului a luat cuvenitele măsuri pentru construirea pichetelor pe graniță, pichete cari odată construite, vor putea scoate trupele de frontieră din locuințele țărănilor. Aceste toate au fost discutate și soluționate cu ocazia conferinței din ziua de 11 Oct. convocată de către

rea d tale vrednică de un om ce simte că a venit vremea a ne îndrepta. Am și făcut un proiect pe care să-l supun Adunării, și dacă s'ar incuviința măcar în parte, voi avea mulțumirea a zice că este fapta d-tale.”

Cu toate că ideia emancipării a pornit din Muntenia, desrobirea se face întâi în Moldova de către Mihai Sturza și pe urmă în Muntenia de către Alexandru Ghica.

Mai toate spiritele luminate se agitău pentru spălarea acestei rușini. Proclamația din 11 Iunie 1848 zicea: „Poporul român leapdă de pe sine neomenia și rușinea de a ține robi, și declară libertatea țiganilor pariculari.

Cei ce au suferit până acum rușinea păcatului de a avea robi sunt iertați de poporul român, iar Patria, ca o mamă bună, din vistiria sa va despăgubi pe oricine va reclama că a avut pagubă din această faptă creștinească.”

Încă din 1842 Bibescu cheltuise 47.000 lei pentru răscumpărarea țiganilor și în 1844 Mihail Sturza desrobește țiganii domnești și mânăstirești, deci mai rămăseseră cei boerești pentru care văzurăm cum suna proclamațiunea din 1848.

„Dar curând revoluțiunea, marea revoluțiune, toate marile reforme, fură căcate și zdrobite prin potoavele cailor armatelor cotoptorioare și memorocții emancipați fură din nou lănfuiți.

parintele județului nostru, dl Vasile Boneu. În numerile viitoare ne vom ocupa și de alte direcții a activității dlui prefect de județ, care se stră-

Un apel al Patriarhului pentru Crucea Roșie

— Către cucernicii credincioși ai bisericii ortodoxe —

Se știe că „Crucea Roșie” este — precum în toată lumea așa și la noi — una din cele mai umanitare și mai creștinești instituțiuni. Atât în războiul Independenței cât și în acel al întregirei neamului, această societate a alinat suferințele bravilor noștri ostași și a fost și ocrotitoarea tuturor necazurilor, ori unde a bătut o inimă românească, ori unde un om suferind și necăjit a cerut sprijin și mângâiere.

Sf. Sinod a decis, ca luna aceasta — când își serbează aniversarea la 50 ani — atât clerul bisericii noastre cât și credincioșii

ei să-i dea tot sprijinul întru bună reușită a colecte ce se face. Prea Sfintii Chiriarhi au luat toți dispozițiile necesare în această privință.

Din parte-ne reamintim tuturor apropierea termenului serbărilor, ce se aranjează în acest scop, rugând pe toți ca să ne unim puterile noastre cu ale ei pentru a ajuta opera națioai și creștinească, pe care o îndeplineșcu cu atâta trudă și milostenie.

Arhiereștile Noastre binecuvântări reverse-se asupra tuturor sprijinitorilor ei. **Miron, Patriarh**

Nereguli de expediție la poșta din Arad și provincie

— In atențiunea organelor superioare P. T. T. —

Felul cum a înțeles și înțelege dl diriginte al oficiului poștal din localitate, să conducă și să supravegheze serviciul cu care a fost încredințat, noi nu l'am apreciat niciodată.

Ne aducem aminte că în urmă cu doi ani dirigintele fiind atăcat de presa minoritară — pe chestia telefonului pasă-ni-se — a făcut apela presa românească, să-i ia apărarea, fapt care s'a și petrecut. Văzându-se sprijinit de această presă, sau cel puțin netulburat în desordnile ce se petrec zilnic la poșta, dsa și-a luat aere de autoritate inamovibilă și tratează în consecință. Telefoanele autorităților sbârâie în fiecare minut așteptând zadarnic răspunsul centralei, ale cărei funcționare își privesc ceasuri întregi noua frizură în oglinzi și răspund din când în când firmelor particulare — care obișnuiesc să trimită felicitări (!) de 1 Ianuarie, iar autorităților: din an în Paște!

Cât despre felul cum merge poșta, vom relata mai jos câteva cazuri, din ale multe.

Ziarul nostru a fost abonat de mai multe persoane din localitate și județ, însă

multe numere cu numele celor abonați — cari au și plătit abonamentul — ne vin înapoi cu apostila: „Refuzat. Administrația noastră intrigată de acest fapt, zilnic repetat, a întreprins o anchetă, a cărui rezultat este următorul:

1. Cafenea „Cornul Vânătorului” (a cărui ziar ne-a venit cu apostila mai sus-citată) ne-a dat următoarea declarație: „Declar că nu am refuzat gazeta niciodată.”

2. Drogheria Hanzu, în aceeași categorie, ne-a declarat: „Declar că nu am refuzat gazete și până în prezent n'am primit nici un exemplar”. Acestea sunt două cazuri din cele foarte multe, care s'au petrecut în Arad, la conducerea poștei fiind dl Ștefan Bulzan, căruia raportându-se verbal cazul, a răspuns categoric: „Nu mă pot ocupa cu chestiuni de felul acesta”.

Intrebăm autoritățile superioare P. T. T. care este menirea dlui Bulzan la poșta din Arad, dacă nu satisfacerea chestiunilor de ordinul celor înșirate mai sus?

C. A.

Nu o știu nici ei, dar se pornia ca să calce peste orizont și să afirme dreptul lor de oameni liberi.

Lăsa se opri la cea dintâi cărciumă ca să celebreze noua lor poziție socială; apoi se opri la a doua cărciumă pentru că cinstească în sănătatea cuconășului; apoi se opri la a treia, pentru că să botze cu vin „libertușca”... Si așa fără nici un rost, înaintând într'o doară, ajunsă ră vagabonda se apucă de hoții și de pradă, până ce „au ajuns în închisorile dela Roman, Piatra și dela Bacău”.

Dela desrobire încoia li s'a dat pământ de vatră și chiar locuri de muncă în rând cu Rumâni, dar țiganii cari până atunci munciseră pământul numai de frică: l'au vândut neștiind să-l pretuiască iar acum li duc dorul. Sunt multe cazuri când au vândut sau au părăsit și locurile de casă și au plecat să rătăcesc.

Cei mai mulți cari s'au așezat sunt cei mânăstirești și cei boerești. Așa în satele din prejurul mânăstirilor cari aveau robi, vom găsi foarte mulți țigani. Un exemplar aproape de noi îl avem la Tismana. Cei boerești au rămas în satele unde avea boerul moșie, cum avem atâtea exemple. Țiganii domnești care de obicei rătăceau, căci domnul având prea mulți, le da drumul prin țară, rătăcesc și acum adogându-se pe lângă ei și alți veniți de peste hotare.

N. Ploppar

Funeraliile colonelului-medic dr. Atanasiu Gava

Arad, 10 Octombrie

Intristată adunare!

Duminecă la 19 Octombrie a. c. a avut loc înmormântarea colonelului medic dr. Atanasiu Gava dela divizia XIII. și a garnizoanei din Oradia-Mare în cimitirul de sus din Arad.

Prohodul s'a făcut în biserica din cetate de preoții: Confesorul garnizoanei N. Bîru prof., Caiu Turic prof., Florea Codrean preot și diaconul Vicențiu Guleș, răspunserile funebre a fost date de corul teologilor făcând o impresie adâncă asupra asistenței. La sfârșitul prohodului preotul garnizoanei N. Bîru rostește un mișcător panegiric. îl reproducem în întregime.

S'a stîns un om de omenie Jalnici ascultători!

O veste tristă s'a răspândit în orașul nostru ca fulgerul că un colonel-medic român și creștin ne-a părăsit și numai este în șirul celor vii.

Vestea aceasta tristă ne-a adunat pe toți aceia astfel privesc în jur și văd atâtea fețe triste, atâtea inimi îndoliate, cari cu o nefericită rădăcină de rău au venit să depe o lacrimă pe sicriul îndoliat, care cuprinde corpul neisufletit al medicului-colonel dr. Atanasiu Gava. Ce deplângem noi? Deplângem un simplu muritor care și-a încheiat menirea pe acest pământ? Ori deplângem omul de știință care și-a închinat viața sa întreaga pe altarul umantății. Deplângem pe medicul care în vremuri de grea încercare cu rizicul vieții sale s'a pus în serviciul suferințelor? Ori ostașul puritan, românul integru și cinstit, care a făcut, adevărat apostol: pe toate fronturile ca creștin, ca român ca medic și ostaș. Deplângem deci această pierdere ireparabilă, pentru că poporul nostru n'a avut parte în lumea aceasta, numai de pierderi, dureri și suferințe, îl deplângem pentru că el n'a fost numai al familiei ci al nostru al tuturor. Regretatul a avut ocaziune să văz cu ochii, toate neajunsurile, toate impatițiile, toate suferințele neamului său dela fuceperea războiului mondial până la terminarea lui. Și în decursul acestui mare război, ca român bun ce era a fost mângâitorul și salvatorul neurocițiilor — soldații români aruncați de urgență războiului pe toate fronturile, italian, să-bese și rusească și de multe ori privea cu durerea'n suflet văzând oprosorii, făcând planuri infernale pe socoteala popoului său. A avut însă norocul și fericirea, să văză prăbușirea dușmanilor pecum și războiul zorilor mântuirii pe orizontul neamului românesc, vede realizându-se idealul nostru de veacuri, de a căruia dor ne-a răposat moșii și strămoșii. N'a avut fericirea să-se poată bucura mult de roadele ostentelor sale, căci după atâtea muncă istovitoare și după terminarea războiului a atine de febra spaniolă din care și-a contractat astma care nu l-a mai aertat.

S'a stîns deci un om de omenie, un medic conștient, un ostaș puritan, un român cinstit și un creștin evlavios, care viața sa întreagă și-a jertfit-o punându-o în serviciul neamului său românesc, al cărui lui oredincios a fost.

Medicul-colonel dr. Atanasiu Gava a văzut lumina zilei la 18 Martie 1870 în comuna Moldovă-Nouă jud. Caraș-Severin al cărui fată era învățător. Studiile primare le urmează în satul său natal, la școala tatălui său. Urmează liceul în Caransebeș și Biserica-Albă. După luarea bacalaurluiului, continuă medicina la universitatea din Budapesta, unde-și ia diploma. Face practica medicală și în sfârșit intră în stagiul militar ca medic, în care calitate se ridică treptat prin toate gradele militare ajungând la frumoasa poziție de medic-colonel al diviziei din Oradia-Mare. În calitate aceasta morbul i-se agravează și-și contrage moartea. A plecat dintre noi liniștit că și-a făcut datorița de bun român, creștin, medic și ostaș până la ultima răsuflare.

Incheie făcând emoționantele, viertăciuni obșnuite.

În numele deputăției de 9 din Oradia-Mare și apoi cuvântul Lt. Colonel Dragăscu, în numele diviziei a XVII și a garnizoanei. Vorbește mișcător și scoate în relief virtuțile răposatului, ca medic, român, creștin și ostaș.

Vorbește apoi Căpitanul dr. D. Tănăsescu medic din Oradia-Mare. Vorbirea o reproducem în întregime.

Cu sufletul înlăcrimat, aduc pioasele sentimente de dragoste și regret a întreg personalului spitalului militar Oradea cu privilegiul morții prea iubitelui nostru șef.

Sufletul blând din cale afară, bun fără păreche, duios și sfătuitor numai de bine... nu mai este...

Nu-l vom mai avea între noi, pe șeful ideal, medicul distins, camaradul ales între alții care a fost colonelul dr. Gava. Făcut parcă numai să mângâie n'a știut ce-i ura... suferea ori decât ori era silit să dojenească (macar). Nu cruța nimic când i-se cerea să sprिंगă dreptatea și adevărul. De o cinste exemplară și o sinceritate fără seamăn, desăvârșitul caracter. De câte ori nu se observa într-o lume trudită de sbuciumul indiviilor neconținute... Noi medicii, noi eram subalternii lui, eram considerați cu toții, iubii lui copii, pe cari îi întimpina cu vorbe mângâitoare ne slătua cu căldură părintească, ne iubrăția cu dragoste părintească. Aripile-i protectoare totdeauna sta întinse să ne ocrotească și iată ne pe noi acum strânși de durere, profund sdruținați că... «Papa Gava» cum li spuneam noi în taină — nu-l mai avem, îl așteptam mereu, să vină între noi să — ne sfătuiască și să — ne călăuzească — când vestea crudă ne-a sguduit duferos: Moartea necruțătoare s'a grăbit smulgându-l din mijlocul nostru.

Va rămănea totdeauna săpat în inimile noastre imaginea și amintirea șefului care și-a iubit cu dragoste părintească subalternii, cultivându-le cultul demnității, caracterului și muncii fără răgaz. Nu-l vom uita niciodată păstrându-l cele mai duioase aduceri aminte.

La imensa durere pe care o înăcerăm nemângăyata familia, o rugăm să ne facă și pe noi părtașii copiii lui suferinței. Cu inimile sdrobotite plângem aiături de îndurerata familie, lângă trupul neisufletit a neprețitului și distinctului nostru Șef. Colonel dr. Gava. Fie-i iărăna ușară și vecinică amintirea.

În numele spitalului militar și a garnizoanei din Arad a vorbit, Medicul Șef Lt. Colonel dr. Aurel Botiu; — Reproducem aici câteva pasagi mișcatoare:

Jalnica adunare!

Din marele număr a mucenicilor anonimi, cari trăesc pe pământul țării întregite necunoscuți și de multorie desconziderați de cei mai mulți dintre noi, și-a închinat ochii învâlțuții de blândetea păcii eterne adormitul în domoul. S'a născut în Moldova nouă în Bănat, petrecându-și copilăria de farmec în sinul casei părintești unde a învățat a cunoaște adevărata orodină creștină, iubirea de lege și țară, și conștientoasa îndepănare a datoriei, viruții cari nu l-au părăsit toată viața. Nesfârșita întindere a câmpiei încărcată au de an, de belșugul fără de măsură a roadelor, silueta sinile a miștilor uriașe perduți în ceața vineției a depărtărilor, zarea purpurie a dimineașilor de primăvară ori însăgeratele amurguri de toamnă, i-au impresionat sufletul din vârsta anilor fragezi, făcându-l să iubească totul din jurul lui și mai ales pe cei de ofițerii cu dănsul. Anii de școală i-au deschis noi orizonturi arătându-i ce înseamnă viața și că ce e rostul bieții noastre ființe în aceasta grea și atât de încercată existență.

La tinerețe a cunoscut mizeria omenească manifestată sub nesfârșite înfățișări de forme în sufletului încărcat de desinteresarea altruismului a încolțit gândul ajutorii deaproapeului. Terminându-și studiile liceale cu succes strălucit, a plecat departe pe meleaguri streine studind cu neobosită răvnă arta medicinii. Aici a cunoscut și înțelese tendința altor neamuri de a se ridica tot mai sus, aici a văzut lupta dărâșdă de poporul dominant pentru nimicirea și totala desnașionare a elementelor eterogene, aici între streini sufletul lui a fost pus la grea încercare. Deoparte se oteare posibilități de înălțare tot mai sus și de ocupare a unor situații strălucite, dacă și-ar fi părăsit credința strămoșoasă și și neamul care l'a născut, de altă parte vrea să rămână și mai departe un muncitor uitat de cei de sus de multorie nebăgat în seamă tocmai fiindcă iubea prea mult pe

ai săi. Dar el a ales cea din urmă, intrând în armată unde ca medic militar, ani dearândul i-au fost sub părinteasca îngrijire flăcăii români, pe cari a căutat nu numai să i tămăduiască și de boale trupeste, ci și să-le toarne în suflet iubirea de lege și moșie. Prin munca lui desinteresată și prin viața lui care era o pildă grăitoare pentru cei mulți și-a câștigat stima și iubirea mai marilor lui, cari l'au înaintat din grad în grad, conziderându-l ca un element din cele mai prețioase aflătoare în cadrele armatei austro-ungare.

Pe lângă ocupațiile multiple împreunate cu slujba militară, puținul timp liber cei-mai-rămănea îl întrebunța participând cu tot sufletul lui larg la mișcările naționale ale românilor bănațeni. Marele război, în vâltoarea căruia a dispărut înghiuți pajura cu două capete a Habsburgilor i-a cerut și lui tributul de muncă și sângere.

Patru ani dearândul a veghiat cu ochi trezi și urechea atentă la căpătaiul bolnavilor îngrămădiți în spitalele taberilor alungând din trupurile lor moartea și redându-le viața. Expunându-și viața fiind rănit pe front pentru a scăpa viața acelor bravi flăcăii bănațeni atât de dragi lui. Măreția zilelor anului 1918 l'a găsit în plină putere. Cei dinții soldați ai marelui Rege Ferdinand treceau în zbor de vultur Carpații alungând departe din Ardealul robii bandele bolșevismului roșu distrugătoare de tot ceiaos era ordina socială și respect de lege. Lacrimi de bucurie îi scaldau fața adormitului întru domnul și l'a văzut celor ce-au suferit atât de mult pentru a putea realiza visul de veacuri a românismului, el s'a apropiat de cei a căror trupuri mai purtau încă urmele adânci ale mizeriei și bolilor războiului, îmbrățișându-i cu căldă iubire de frate. În țara mărită unde atăzi nechemații au început o adevărată vânătoare după funcții inalte și situații strălucitoare sufletul lui s'a retras modest la o parte, continuându-și munca tăcută și plină de roade.

În restul avântului panegiric oratorului desfășoară cariera plină de jertfe și abnegații a defunctului.

După terminarea prohodului, conductul se pune în mișcare. Înainte mergea un soldat cu crucea defunctului, urmat de trei ofițeri cari duceau perinița cu decorațiile, urmat de corul seminarial apoi preoțimea, iar în urmă carul mortuar asistat de colegii săi medicii coloneli și căpitanii și la sfârșit familia, cunoscuții și armata, care da onorurile. Așa a fost petrecut la calea vecinicii acela, care a fost un creștin bun, român cinstit, medic conștient și ostaș puritan.

N. B.

Armonizarea salariilor

— Consfătuirea dintre d-nii I. Petrovici și M. Manoilescu —

Di I. Petrovici, ministrul instrucțiunii, sosit astăzi dimineață în Capitală, a lucrat la minister împreună cu dl M. Manoilescu, subsecretar de stat la finanțe, la stabilizarea condițiilor de salarizare a funcționarilor departamentului de instrucție.

A rămas stabilit, că acei funcționari, recrutați din învățământ să-și păstreze gradăția de 25 la sută, după vechimea pe cari aceștia o au în învățământ.

Discutându-se norme după care să se acorde valuta studenților, s'a hotărât ca actuala comisuni de valută, cari lucră la ministerul de finanțe să treacă la ministerul de instrucție.

Luându-se această hotărâre ședința comisuni de valută care era anunțată pentru Joi la ministerul de finanțe a fost amânată pentru o dată care se va stabili și aduce la cunoștința membrilor comisuni, zilele acestea.

Se'ntore vitejii

— Sfârșit de manevre —

Arad 13 Oct.

Trupele garnizoanei noastre -- o mică părțică din sufletul întregii țări -- pornit-au cu trei săptămâni în urmă, prin viroage și coclauri, umblând pe drumurile unui războiu închipuit numai! Coloanele pornite în marș, erau îngroșate -- pe lângă contigentele active -- de alte două contigente de rezervă, cele din urmă chemate să-și însușească noi cunoștințe de tehnica ucigătoare. Și am văzut pe acești flăcăi plecând în sunete de trompete și cadetându-și pasul după toba muzicii, așezată în frunte-le. În lungul încolonare ni s'a pîrut atunci că se'nglobează și ceva din funția noastră, strecurându-se în locu-i un sentiment de teamă! În acea zi de plecare, trecerea acestor flăcăi pe strădălele unui oraș de frontieră, ne-a înflăcărât fantazia și ne-a întors cu gândul în urmă cu zece ani... și printre șirurile ce parcă nu se mai sfârșeau se'volburau crâmpene din luptele dela: Cerna, Jiu, Râșinari, Bran, Predeal, Bratocea, Zăbalele, Cașiu, Oituz, Troluz, Amzece și Curburari! Coloanele erau poate departe, în timpe noi combatanții toamnei anului 1916, trăiam încă în ecourile acelei inversunute încierări!

Au trecut trei săptămâni! Piețele Aradului n'au mai fost mângăiate de sunetele nici unei muzici militare; podul care leagă Cetatea cu orașul, n'a mai vibrat sub apărarea unor grele coloane de luptători. Că se petrecea ceva act'în prejma noastră -- un războiu închipuit numai -- ne-o dădea de veste cele câteva mașini surătoare, cari spintecau văzdușul: cerului odată cu răsăritul soarelui, pentru a le face să sbârâie din nou spre seară fiecei zile. — Uitare este și ca o mângăiere și mângâindu-ne sufletul, rămăs gînd într-o latură a lui, am uitat zua în care coloanele de uniforme porneau în pas cadentat prin viroage și coclauri!... Dar tăcere!... Se-aude parca sunete de trompete!

Urechea nu ne-a înșelat: sunt ei! Aceleași coloane, plecate cu trei săptămâni în urmă, revin din războiul închipuit numai. Se'ntore vitejii! Prima coloană calcă din nou pe marele bulevard al Aradului; ferestrele și balcoanele se umplu de capete. Flăciii trântesc, în cadetă perfectă, picioarele lor ostente de drum, dar au ambiția să nu-și arate obosela! Capetele li se ridică tot mai sus, iar caii trupelor cărți sdrobotesc sub copitele nervoase asfaltul marelui bulevard. Resleș câte o fereastră aruncă, peste coloane, flori... desigur că acolo o vibrat o inimă românească. Se'ntore vitejii! Au fețe bronzate și umerii tari, se'ntore depe cămpurile unui închipuit războiu și cu ochii lor adunând în suflet admirația celor care-i privesc, ridică tot mai sus copetele și-și încordează mai vajnic picioarele. Trec coloane după coloane, ofițeri și trupă într'un singur pas, toți cu fețele bronzate de vânturi, sfărteceți de-aceiași gând, obosiți de-aceiași drumuri. — La vederea lor, ne simim mai puternici, mai siguri pe noi și teama strecută, în suflet, cu trei săptămâni în urmă n'o mai avem. Târă e liniștită... la granițele et fiece granțier de sentinle adună în gându-i lângă el, miile de suflète ale celor, cari i-au făcut stăpîni act, cu zece ani în urmă.

— an —

Muzica românească în America.

Celebra »Symphonie Orchestra« din Chicago va executa în cursul viitoare stagiuni »Simfonia în sol minor« a compozitorului român Stan Golestan.

Orchestra va fi dirijată de marele șef de orchestră Stock.

Sosirea maestrului George Enescu în Capitală

Maestrul George Enescu a sosit de câteva zile în Capitală în vederea începerii repetițiilor orchestrei Filarmonice.

Primul concert dirijat de maestrul Enescu va avea loc Duminecă 17 Octombrie ora 10 jum. a. m. la Teatrul Național.

Un centru cultural românesc peste Ocean

Mai mulți intelectuali americani, în frunte cu dl John L. Gerig, șeful departamentului de limbi romane la Columbia University și dl Nicolas Murray Butler, președintele acestei Universități, au luat inițiativa creerii unui centru de cultură română la New-York. Dl Leon Feraru, profesor universitar și consul onorific al României, colaborează la această înfăptuire atât de importantă pentru cunoașterea țării noastre în lumea intelectuală de peste Ocean.

Un cartier al intelectualilor

Un comitet de intelectuali berlinezi a luat inițiativa creerii unui cartier rezervat exclusiv scriitorilor, artiștilor dramatici, arhitecților, pictorilor, compozitorilor și muzicanților. Numai artiștii de naționalitate germană vor putea locui în acest cartier. Chiar vizitarea lui de către turșii englezi și americani este strict interzisă.

Pirandello la București

Compania dramatică de sub conducerea lui Luigi Pirandello anunță pentru anul 1927 un mare turneu în Europa și America.

E probabil ca Pirandello împreună cu trupa lui să viziteze și Bucureștiul.

Premiul Nobel pentru cinematograful

La congresul internațional al cinematografului care are loc actualmente la Paris, a emis ideea acordării premiului Nobel pentru cinematograful.

Comisia de cooperare intelectuală de pe lângă Liga Națunilor va face demersurile necesare pe lângă comitetul premiului Nobel, pentru crearea unui premiu al cinematografului care ar urma să fie acordat personalităților ce se vor disinge prin activitatea lor pe tărâmul artei mute.

Lașian Farkas

cesaronicar, givraergiu și gravor Arad, Str. Eminescu 2. Depozit permanent de tot felul de oroloage precise: de buzunar, părete, pendule, wekker, precum și obiecte de aur, argint china, alpaca și dubla. În atelierul special se execută reparări de oroloage, bijuterii pe lângă garanția de 2 ani. Primește orice lucrări de aur și argint. Gravori speciale. Comenziile se execută rapid și prompt. Prețuri moderate. Cumpăr sfărături de aur și argint sau le schimb cu alte obiecte.

258

MIȘCAREA CULTURALĂ

Scriitorul rus Alexinski despre L. Donici

Stagiunea muzicală la Cernăuți

Vineri seara dl Gr. Alexinski a ținut în aula Fundației Carol din București o conferință despre Leon Donici.

D. Nichifor Crainic a prezentat publicului pe prietenul țării noastre, pe marele tovarăș de idei, Gr. Alexinsky.

Apoi conferențiarul a căutat să evoace figura marelui Donici. A scris cu el la aceiași revistă. În 1918 Gr. Alexinsky vorbind împotriva păcii dela Brest-Litovsk a fost arestat în timpul conferinței. Astfel s'au despărțit. Donici a trecut în Basarabia. S'au întâlnit mai târziu la Paris.

Donici după tată era rus, după mamă român.

Astfel din acest spirit complex, în care se încruciează instinctele a două rase s'a născut doctrina aceea a »Cercului basarabean din Paris« care dorește a treia Rusie, prietenă cu Polonia și cu România. Căci cu una o neșțe sângele; cu cealaltă credința.

O doctrină nouă, aparte și formată de spiritul marelui Leon Donici.

Ca om acesta era un copil mare, bun om și prea sincer pentru a fi politician. Om dintr'o bucată Donici a fost omul de inițiativă și curaj. A dat probă publicând în micul lui ziar o notiță împotriva lui Lenin. Conferențiarul a evocat și amintiri de prieten pios, figura celui ce se odihnește la Kișinău.

Celebrii virtuozii Jean Kubelik (vioară) și Emanuel Feuermann (violoncel) și-au anunțat concertele pentru sfârșitul lunei Octombrie la Cernăuți.

Cernăuții tind a deveni unul dintre cele mai importante centre muzicale din țară.

Biblioteca »Semănătorul« va publica încurând un volum de versuri »Bătrânii« de Ion Pillat. Tot în Biblioteca »Semănătorul« va apărea în cursul iernii un volum de versuri intitulat: »Grădina lui Emeric« de Marcell Romanescu, unul din fructele poeziei noastre tinere.

Tagore la Moscova

Rabindranath Tagore, marele scriitor modern, a fost invitat de soviete la Moscova pentru a ține o serie de conferințe. Tagore care se afia actualmente la Praga n'a dat încă nici un răspuns precis acestei invitații.

Cărți noi

A apărut:

În editura Bibliotecii »Semănătorul« din Arad vor apărea în curând următoarele volume:

E. Lovinescu: Tacit. I. Pagini asupra epocii împăratului Tiberiu. II. Asupra epocii lui Claudiu. Al. Iacobescu: Giacomo Leopardi, Poezii. Traduceri din limba italiană.

Paul I. Papadopol: Codrul în poezia populară și poezia lui Eminescu. E. Bucuța: Lotca între niferi. M. Straje: În intonație (shite). George Roiban: Strope de sânge (Icoane din războiul întregirii). Ade Endre: Fantoma Rahilei Sălajan. româneste de Ioan Lupu. Zaharia Stancu și Rada Bouranul: Antologia poezilor tineri. Gabriele D'Annunzio: Leda fără Lebedă. Povestire tradusă de Al. Mărcu. Eugen Cnstanst: Oglinzi aburite. Sonete.

»Gratul nostru« (Bărlad, anul II, numărul 10) cu colaborarea dl-or. Paul I. Papadopol, G. Tutoveanu, G. Bacovia, N. Mihăescu, Nigrim, G. Voevida, G. St. Cazacu-Delaras, G. Dragoslav, Ion Palodă, N. Ionescu-Bontaș, G. Ponetti etc. etc.

Revista se ocupă cu simpatie de activitatea Bibliotecii Semănătorul din Arad.

Concert coral

Miercuri, în 27 Oct, orele 9 seara va avea loc în Palatul Cultural din Arad un mare concert coral, sub direcția dlui Ștefan Stoicescu. Cu următorul program: I. 1. Măriți pre Domnul, pentru cor mixt Beethoven. 2. Isus Prunc p. cor mixt Caicovschii. 3. Pre Tine Te lăudăm, cor mixt cu Solo soprână D-ra Elefiorescu. 4. Andantele din Concertul No. 2. »Doamne Iubit-am« Muzicescu. 5. Alleluia din Oratoriul »Messia« p. cor mixt și pian Haendel. II. Arii din Opere, lieduri și cântece populare românești cântate de Soliști. III. 6. Irm Primăverii, p. cor mixt Lőwe. 7. În noaptea adănc, pe cor mixt Brahms. 8. Serenadă pentru cor mixt, solo de soprână D-ra Al. Elefiorescu C. Porumbescu. 9. a) Dorul meu, b) Auzit-am auzit Melodii populare armonizate Murgeanu. 10. Peste Deal, cor popular mixt cu soli Vidu. 11. Trandafir de pe războare, cor popular mixt S. V. Drăgoi. 12. Leica dracului, melodie populară din Transilvania armonizată Mezzetti. În timpul execuției ușile vor fi închise.

În atenția corurilor bisericestii!

În Institutul de arte grafice »Cartea Românească« din Timișoara a apărut o operă muzicală de mare valoare: »LITURGIA« sfântului Ion Gură-de-Aur, pentru cor de bărbați, de Sabin V. Dragoi.

Aceasta Liturgie, — o adevărată podoabă a muzicii noastre bisericesti, — se poate comanda dela autor, la Conservatorul comunal din Timișoara.

Expoziția sculptorului Ladea

În ziua de 17 Octombrie se va deschide în Palatul Cultural din localitate expoziția tânărului sculptor bânățean Romul Ladea.

Armonizarea salariilor

— Consfătuirea dintre d-nii I. Petrovici și M. Manoilescu —

Di I. Petrovici, ministrul instrucțiunii, sosit astăzi dimineață în Capitală, a lucrat la minister împreună cu dl M. Manoilescu, subsecretar de stat la finanțe, la stabilizarea condițiilor de salarizare a funcționarilor departamentului de instrucție.

A rămas stabilit, că acei funcționari, recrutați din învățământ să-și păstreze gradăția de 25 la sută, după vechimea pe cari aceștia o au în învățământ.

Discutându-se norme după care să se acorde valuta studenților, s'a hotărât ca actuala comisuni de valută, cari lucră la ministerul de finanțe să treacă la ministerul de instrucție.

Luându-se această hotărâre ședința comisuni de valută care era anunțată pentru Joi la ministerul de finanțe a fost amânată pentru o dată care se va stabili și aduce la cunoștința membrilor comisuni, zilele acestea.

Dela »Asociațiunea Industriștilor și Comercianților Români din Arad și Jur.«

»Asociațiunea Industriștilor și Comercianților Români din Arad și Jur.« a donat sf. biserici Catedrale un propore.

În ziua de Duminecă, la 17 Octombrie ort. se va ținea sfînșirea acelu propore, cu o deosebită solemnitate, la care meseriașii și comercianții români vor lua parte în corpore.

Vor fi de față la această serbare, școalele și căminurile de ucenici sub conducerea dior directori, având în frunte muzica proprie.

Dupa masă la oarele 5, se va ținea în școala »Iosif Vulcan«, de către domnul profesor Ioan Baba, o conferință despre însemnătatea organizațiilor profesionale.

În cadrul programului stabilit, muzica Școalei de Ucenici, sub conducerea diui profesor Gh. Mazilu, se va produce cu câte a bucată.

Intrarea la această serbare este gratuită.

264

STEFAN CURTICEAN

fotograf ARAD, Calea Saguna No. 90. (lângă Cinema Elisabeta) execută cele mai ireproșabile fotografii. Funcționarii au reducere de 10%. 247

Ministerul Justiției

Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vre o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Președinte,

Subsemnatul Herman Lasker de profesie director de societate anonimă Română de Investițiuni și Furnituri sucursala din Arad, strada Alexandri 3, supus german stabilit în România din anul 1923 dorind a deveni cetățean român respectuos vă rog să binevoiți ca pe baza actelor enumerate pe contra pagină să mi se acorde naturalizarea.

256 Cu deosebită stimă
Herman Lasker.

Natariatul Ilteu.

No. 514—1926.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că se va ține licitație publică în ziua de 18 Octomvrie 1926 ora 10 a. m. în localul primăriei din Ilteu pentru cumpărarea unei case de bani pentru notariatul Ilteu. Licitația se va ține conform cu art. 72—80 din legea C. P.

Ilteu, 20 Sept. 1926.

250 Notarul.

Concurs.

Se publică concurs pentru ocuparea a două posturi de funcționari cu un salariu de bază Lei 400 plus cotele respective și a unui post de om de serviciu cu salariu de bază Lei 350 plus cotele respective.

Candidații trebuie să prezinte cererile împreună cu actele provăzute la art. 7 din Regulamentul legii statutului funcționarilor publici.

Cererile se vor înainta până la 25 l. c. ora 10 când se va ține examen de capacitate conform art. 4 din legea statutului funcționarilor publici.

Arad, la 9 Octomvrie 1926.

Serviciul Apelor Regiunea VII-a Arad

Str. Gheorghe Popa No. 4. 257

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

București, la 22 Octomvrie 1926. Buletinul de știri, nr. 12. 262

IOSIF MUZSAY

Arad, vis-a-vis cu Teatrul Orășnesc.

Prețuri de toamnă :	
Costum bărbătesc din stofă de lână pură	Lei 1950
Costum bărb. în culori la modă	2650
Costum blănamă (vânat) și negre	2850
Pardesiuri de toamnă	1950
Dubleuri olster	2850
Dubleuri englezești	3450
Răgane Fregoli Impermiabile	2200
Poltoane de piele în toate culorile	960
Croitorie după măsură. Mare depozit de stofă, postiv.	4600

De vânzare
Locuri de case
plătibile în rate lunare de 1000 lei pe terenul Kádas, continuarea străzii gen. Coandă. La fața locului nisip și cărămidă de pământ (văiu). Casele model se pot vedea. Informațiuni: Înainte de amiazi orele 9—11, Str. Ionescu (Gróf K.) și după amiazi dela 3—6 la Kádas, pe teren. 221.

Devizele și valuta

BURSA :			
Zurich : Deschiderea Inchiderea			
Berlin	123.30	123.30	
Amsterdam	207.10	207.10	
New-York	517.62.50	517.62.50	
Londra	2511.—	2511.20	
Paris	14.90	14.87.50	
Milano	21.30	20.95	
Praga	15.32.50	15.32.50	
Budapesta	72.50	72.50	
Belgrad	9.15	9.15	
București	2.75	2.75	
Vargovia	58.—	58.—	
Viena	73.05	73.05	

Cursul devizelor București:

pe ziua de 12 Oct. 1926.	
Cerute :	
Paris	5.40
Berlin	44.50
Londra	902.—
New-York	185.—
Italia	7.30
Elveția	35.—
Viena	25.50
Praga	5.30
Budapesta	380.—

Valute :	
Napoleon	80.00
Mărci	45.—
Leva	1.38
Lire otomane	1.05
Sterline	922.—
Francezi	5.90
Fr. elvețieni	38.—
Lire italiene	7.60
Drachme	2.35
Dinari	3.40
Dolari	189.—
Marca polon	22.—
Cor. austr.	28.—
" ungară	27.50
" c.-slov.	5.75

Aniversarea bătăliei grâului în Italia

— Bătălia va continua până la desăvârșita victorie —

Roma. În prezența dlui Mussolini, în membrii guvernului, delegațiilor permanente și a reprezentanților agricultorilor din întreaga Italia, a avut loc ieri la Constanzi, în sala teatrului municipal o mare întrunire pentru aniversarea bătăliei grâului și pentru distribuirea premiilor obținute în concursurile agricole ale anului 1926. Sala teatrului era arhiplină. Sosirea dlui Mussolini a fost salutăta cu ovății nesfârșite. Toată lumea era în picioare, muzica întonând imnul fascist.

D. Belluzzo, ministrul Economiei Naționale luând cuvântul a expus rezultatele obținute în primul an al bătăliei grâului. Din nefericire, condițiile meteorologice n'au fost favorabile și n'au corespuns în totul speranțelor agricultorilor, însușeșiți de o credință adâncă. Cu toate că împrejurările erau potrivnice, recolta de grâu pe 4.915.000 hectare cultivate a dat 60 milioane chintale. Fără intensificarea cultivei recolta anului 1926 ar fi atins cel mult 48 milioane chintale.

D. Belluzzo a expus cifrele comparative, demonstrând că victoria voită de d. Mussolini este acum asigurată și apropiată. Ministrul a încheiat îndemnând pe agricultori să intensifice fără preget cultura grâului.

Au urmat apoi mai multe discursuri. Intre alții a vorbit un țărăn care și-a pierdut în război singurul fiu. Acesta a prezentat ducelui în numele agricultorilor italieni un sноп de grâu, spunând că acesta trebuie să fie drapelul bătăliei și al victoriei.

A luat apoi cuvântul d. Mussolini. Șeful guvernului a făcut elogiul muncitorilor care îndeplinesc o muncă aspră, solidă și dărză, ascultând în tăcere, adevărații muncitori rurali ai Italiei. Se putea prevedea că după recolta abondentă din 1925, care atinsese 66 milioane chintale de grâu, vom avea un an cu o recoltă mediocră. Din această cauză declară Mussolini, a pornit bătălia grâului, căci o recoltă mică ar fi împovărat cu miliarde de lire economia națională. Anul agricol a fost defavorabil nu numai în Italia dar în întreaga Europă. Recolta Franței a descrescut dela 90 milioane chintale la 77 milioane. Astfel s'a întâmplat și în Germania și, cu una sau două excepții, în întreaga regiune a Dunării Italia, totuș a putut realiza 60 milioane chintale, ceace este cu totul satisfăcător. Servindu-se totuș de rezultatele obținute în primul an al bătăliei grâului, țara se va putea îndrepta spre al doilea an cu încredere reînviată.

D. Mussolini a amintit că în anul trecut a cerut sporirea producției cu un chintal pe hectar, ceace în medie s'a obținut. Șeful guvernului cere acum un nou chintal de grâu la fiecare hectar.

D. Mussolini a încheiat exprimându-și mândria că cuvântul său de ordine a pătruns până în cele mai îndepărtate cătune ale Italiei. El este convins că Italia se va putea hrăni prin ea însăș, chiar dacă populația va sporii neîncetat. Balanța comercială este pasivă cu 50 la sută numai din cauza importului de grâu. Rezultat din aceasta că bătălia grâului corespunde unei necesități fundamentale în viața economică a Italiei și ea va continua până la atingerea scopurilor finale.

Turneul C. Tânase

— „Așa-i viața“ revistă în două acte și zece tablouri de N. Kirieșcu —

Arad, 13 Octomvrie

Reprezentările de revistă au fost căutate întotdeauna și în special cele ale repertoriului „Teatrului Cărăbuș“. Dacă directorul acestui teatru ar fi înzestrat cu tot atât talent critic, cât îl are ca artist, suntem siguri că repertoriul „Cărăbușului“ ar fi o necesitate pentru orice intelectual. Autorii de reviste sunt puțini — sau mai degrabă s-au îngredat într'un cerc restrâns — și scriu pentru fiecare stagiune două și chiar trei reviste; aceasta în continuare de peste 12 ani. Autorul revistei „Așa-i viața“, jucată pe scena teatrului nostru în seara zilei de 11 Oct. ne este cunoscut și nu din ultimile reviste, ci din una din cele mai bune, cari s-au scris : „In foi de viață“ care deși lucră în colaborare cu Durma și Stoicovici, partea leului se cuvine dlui N. Kirieșcu, un intelectual cu mult spirit și „Așa-i viața“ poate fi taxată, așa cum s'a jucat la Arad, ca o revistă, submediocră și care pentru a-și de aerul de revistă este presărată cu multe pornografii. Restul: inselări de scene, una mai plictisitoare ca alta. Zadarnic te zbați să afli un adevărat spirit, atunci când îl găsești miroase a „Primăria culoarea de galben“, sau este încadrat cu celebrul „sicir“... balcanic.

Cupletele prea puțin cautable și toate pe acelaș cașapod. Dintre balet, cel al florilor, poate face cinste oricărei scene; ceace în seamă că dna Rozi-Rozi, depune multă stăruință, iar Tânase, mușji bani. Natalița Pavelescu a fost ca întotdeauna seducătoare în „Cenzură“ și la fel, pe rând : „Steauna Norocului“, „Dănsatoarea“ și „Medalionul“. Liciza Petrescu ni se pare în plină ascensiune și tot odată denotă un minunat gust al costumelor. Costumele din „Floarea Florilor“, „Cofetăria“ și „Evantaiul“ ne dau dreptul a a afirma cu tărie această credință. Despre dl Tânase ce-am putea vorbi ? Orce nouă laudă ar fi de prisos: Tânase este acelaș delicios Tânase! Restul ansamblului ca întotdeauna; păcat că elemente de valoare dlor Codruș și Dan Demetrescu au fost lipsiți de roluri de adevărată revistă. La pupitrul, maestrul Al. Bărcănescu, conducând o orhestră redusă, adoptabilă revistelor, cari pe lângă că sunt preoste, dar mai sunt și ele ciopârțite.

Punctul culminant însă, care face ca turneul Tânase să fie ta-

Stiri și fapte

Din cântecul Basarabiei

— Când vorbește un prieten rus, — corb alb —

Arad, 13 Octomvrie

Zilele trecute, la o întrunire a micilor industriași din București, a vorbit un binevenit și simpatic prieten al nostru, totuș regretatului Leon Donici, cunoscutul scriitor și om politic rus Gr. Alexinsky. În lungul șir de peneșitori ai țării noastre e o personalitate de lumină. A venit în mijlocul nostru inspirat de genul adevărului și a cercetat viața din România sub toate aspectele ei, făgăduind să dea la lumina zilei experiențele facute sub forma unei cărți de lămurire pentru străinătate.

În cercul micilor industriași dela București a apărut însoțit d. ministru Trancu Iași și după ce a vorbit ingenios și spiritual despre apusul bolșevismului, precum și despre menirea socială echilibratoare a miciei industriei, a făcut aceste frumoase declarații ce merită răspândite în toate unghiurile țării :

„Autodeterminarea poporului din Basarabia e sfântă. Marea populație românească de peste Prut s'a unit de bună voie cu țara mămă. Noi dorim ca această problemă să fie definitiv rezolvată.

Basarabia s'a fie puntea de unire între cele două țări ortodoxe. Rușii adevărați sunt pentru unirea Basarabiei cu România. Acest lucru ni-l spune un rus antibolșevic, condamnat la moarte de Soviete. Regimul bolșevic care își trage sufletul, poate că și el va recunoaște acum această unire, dar să știți că noi am recunoscut-o mai dinainte.

Rusia și România și-au dat de multe ori mâna și au luptat contra unui inamic comun. Poate că și în viitor vor avea o menire comună.“

Aceste declarații ne reamintesc figurile mari ale spiritului slav dezinteresat, încorporat în opera scriitorilor ruși de ieri. Cultul dreptății și iubirea de oameni era focarele acestor spirit, care cine știe dacă vor mai pune stăpânire pe inima uriașului nostru vecin dela meazănoapte.

Programul vizitei Reginei României în America

Washington. — Programul vizitei în America a Majestății Sale Reginei cunoscut până astăzi este următorul :

Guvernul american a pus la dispoziția Majestății Sale un tren special.

În ziua de 18 Octomvrie sosirea la New-York; recepție la Casa Halle; plecare la Washington; sosire la Washington spre seară, masa la societatea Friends of Roumania (Societatea Prietenilor României) dată de d-l Nelson Cromwell președintele ei.

21 Octomvrie dejun la Camera de Comerț, plecare la Philadelphia spre vizita Expoziția. Seara, serată de gală.

22 Octomvrie, întoarcerea la New-York dejun dat de bancher, seara dîneu dat de Iron Steel Institution judge Gary.

23 Octomvrie, dejun dat la New-York de d-l Wells, Consul General al României; dîneu dat de Pulgrave Institution.

24—25 Octomvrie zile de odihnă la New-York.

Expoziție de sculptură.

În ziua de 17 Oct. se va deschide — în sala Palatului Cultural — o interesantă expoziție, datorită sculptorului R. Ladea.

Loja comisiei teatrului și oaspeții nepoții.

În timpul din urmă, loja teatrului orașenc a comisiei teatrale a fost ocupată mai mult de un soi de oaspeți nepoții canonicidată n'au făcut parte din comisia teatrală.

Acești oaspeți nepoții au mers cu nepolitețe până acolo încât să aduceau, la rândul lor, și alți oaspeți în numita loje.

Nu odată s'a întâmplat ca membrii comisiei găsind loja ocupată de oaspeți, au plecat acasă. Primăria fiind sesizată a luat măsuri ca nimeni, în afară de membrii comisiei teatrale, să nu mai poată intra în loja comisiei.

Oaspeții nepoști sunt rugați să ia la cunoștință această dispoziție a Primăriei Orașului.

Moartea generalului Lecca.

Luni seara a încetat din viață în Capitală, generalul de brigadă Lecca, comandantul diviziei a 14-a Bistrița. În mormântarea se va face azi d. a.

Vor lua parte la înmormântarea toți ofițerii de la comandamentul corpului vânătorilor de munte.

Defunctul a fost cavaler al ordinului „Mihai-Viteazul“.

In atențiunea contribuabililor

— Un aviz al Administrației Financiare Arad —

Administrația Financiară Arad aduce la cunoștința tuturor contribuabililor supuși impozitului pe lux și citra afacerilor că decizia cu No. 129.658 a Ministerului de Finanțe publicată în Monitorul oficial cu No. 145 din 14 Octomvrie 1921, în ceea ce privește vârsarea, la percepție, a ziselor impozite se va aplica cu strictețe și toți acei cari nu vor respecta termenul vârsării vor fi tratați contraveniență.

Pentru aceasta fiecare contribuabil va avea notat de către Percepție pe coperta registrului special termenul legal de plată pe care este dator să-l respecte.

Se atrage atenția tuturor celor în cauză de a înscrie toate operațiile în registre pentru a nu fi expuși la rigurile legii.

Di general Mărdărescu în zona de manevre

În ultimele zile, dl general Mărdărescu, fost ministru de război, a inspectat trupele din zona de manevre ale jud. Arad. Relațiile cerute i-au fost date de către dl col. Georgescu, șeful de stat major al Div. I. cavalerie, dl general Mărdărescu rămânând perfect mulțumit în urma acestei inspecții.

O întâmpliere

Primul următoarele :
„Domnule Redactor
În gazeta D-Voastre, No. 51, din 7 cor, a apărut un articol, cu titlul „Pentru Presa Românească n-am bani !“, „Când ebredestul Bene Emil se infurie“, — care articol conține neexactități privitor la persoana mea. Pe baza art. 20. din Legea Presei Trans. cu onoare Vă rog să binevoiți a da loc, — în proximal No. al Gazetei D-V. — următoarei

rectificări:

„Nu este adevărat, că aș fi ebredest. Sunt român, născut în Bărzava, de confesiunea gr. or. În ziua de 5 cor. prezentându-se în biroul meu doi achizitori de inserții m-au agrăit în limba maghiară și nu mi-au comunicat, că sunt dela gazeta „Cuvântul Ardealului“. Eu nu am răspuns, că „pentru presa românească nu am bani“, ci pur și simplu am declarat, că „regret, nu mai am bani pentru a face inserții“. Este inexact că fac anunțuri numai în gazete maghiare, deoarece ce se poate constata, că fac inserții în „Universul“ (vezi No. 159. din 14. Iulie 1926. pag. 4.) și sunt abonat chiar la gazeta „Cuvântul Ardealului“ eliberându-se chitanța cu No. 104. din 29 Iunie cor, pe numele „Asociației Industriașilor de Mobile din Arad“, al cărei director executiv sunt eu.

Imi rezerv dreptul de a-mi lua satisfacție legală pentru expresiile calomnioase debitate cu ușurință de informatorul articolului rectificat“.

Primiți Vă rog, Domnule redactor, expresia deosebită mele stimă.

Arad, la 9 Oct. 1926.

Emil C. Bene
director executiv al „Asociației Industriașilor de Mobile din Arad“.

PALATUL CULTURAL

Miercuri 27 Octomvrie 1926, ora 9 seara

Mare Concert Coral

Religios și popular

sub direcțiunea Domnului Ștefan Stoicescu maestrul de muzică din București, sub patronajul P. S. S. Episcopului Aradului dr. Grigore Comaș și al doamnelor: Elena Goldis, Ioana Boneu și Siduța Traian Mușiu în folosul sinistrăților din județ și cu concursul soliștilor de Operă :

D-ra A. Elefterescu soprână.	C. Teodorian bariton.	Prof. Th. Rogalsky piano.
--	---------------------------------	-------------------------------------

PROGRAM :

I.

- Măriti pe Domnul, pentru cor mixt — Beethoven
- Isus Prunc p. cor mixt — Ceacovschi
- Pre Time Te laudam, cor mixt cu Solo soprana D-ra Elefterescu
- Andantele din Concertul No. 2. „Doamne Iubit-am“ Muzicescu
- Alleluia din Oratoriul „Messia“ p. cor mixt si pian Haendel

II

Aril din Opere, Heduri si canteece populare romanesti cantate de Soltsti

III

- Imn Primaveraii, p. cor mixt — Löve
- Is noapte adanc, p. cor mixt — Brahms
- Serenade p. cor mixt, solo de soprana D-ra A. Elefterescu
- Corul meu — Muresanu
- Auzit-am auzit) Melodii populare armonizate — Vidu
- Peste Deal, cor popular mixt cu soli — Vidu
- Trandafir de pe razoare, cor popular mixt — S. V. Dragoi
- Lelea dracului, melodie populara din Transilvania armonizata — Mezetti

In timpul executiei usile vor fi inchise.

Tip. Réthy Sucesor Arad